

ШЫН

СОВЕТ ЗВЛЕЛИНИНЧ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫНЧ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИНЧ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫНЧ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИНЧ ОРГАНЫ

1959
СЕНТЯБРЬ
6
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 178 (4406).

Арты 20 коп

СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында эртем болгаш техника талазы-биле Ленинчи шаңналдар комитетинде

Эртем болгаш техника талазы-биле Ленинчи шаңналдар комитетинде 1960 чылдың Ленинчи шаңналдарын тыпсыр ажылдарын хүлээп алырын үртүтүчүлүк турар. Ажылдарын хүлээп алырын 1959 чылдың ноябрь 15-ке чедир чорудар.

Бо хуусаа эртем соода кийиринген бүгү ажылдарын 1961 чылдың Ленинчи шаңналдарын тыпсыр кылдыр кийиринген материалдар-биле бады дараалындагы сессияга көөр.

Ленинчи шаңналдарын тыпсыр дугайында саналдарын, кийирген ажылдарын болгаш оларын авторларынның составынның дугайында санал-оңалдарын, а ол ышкаш материалдарын таарыштыр кылдыр-биле холбоолук бүтүлүк айттыргаларын: Москва хоорай, И-51, Негалитая кулунтузу, бажык 29/14, СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында эртем болгаш техника талазы-биле Ленинчи шаңналдар комитетинде деп адрес-биле чорудар.

Квартал планын хуусаа бетинде күүседир

Бистик областын чурт үлетпүрүнүң бүдүрүлгелери августта нийти продукция бүдүрүлгө планын 105,8 хуу, барзааның продукцияны бүдүрүлгө—107,3 хуу күүседирин чедип алган чорук үшүк кварталдың бүдүрүлгө программасын хуусаа бетинде боттандырынып улау эдилгил болуп турар.

СЭКП ТК-ның ийне Пленумунун төөгүлүг Бийгырымында база Пленумунун шийтирлеринде айыткан тодаргай соруалдарын амдыралга чедипкиниң боттандырып дөш алган бейтерге социалист күүсүлгелерин Тываның бүдүрүлгө черлеринин хой аруузу августта эрестиг күүсүлгелер. Августта нийти продукция бүдүрүлгө планын Туранынч районунч комбинатынын амдылчыларын хуусаа бетинде 125,3 хуу, барзааның продукцияны—148,5 хуу күүсүлгелерин чедип алганыр. Ол ышкаш Шугурмактын, Сыстыг-Хеминч ийне амдылчы черинин, Кызылдың тугуу болгаш ыш заводтарынын, эт-херекселдер бүдүрүлгө фабриказынын, үлетпүр комбинатынын колдонуучу боттарында алган социалист күүсүлгелерин база чедипкиниң күүсүлгелерин турарлар.

Сарыг-Септинч районунч комбинаты эртем чылын бүдүрүлгө планынын чедир күүсүлгелерин, күш шийириң продукцияны бүдүрүлгө, карыгалыг амдылч келген. А СЭКП-ниң ХХI сессиянын шийтирлерин амдыралга боттандырып дөш амдылчыларын ортуунда социалист чарышты калыктарынын, күш-ажылчы дээр организастаанын, бүдүрүлгө чорудатгаларын болдунар хире-шаа-биле механизастаанын түнелгиле ол бүдүрүлгө чери ам мурунчаларынч одуруунга денешкен, бүдүрүлгө турар продукциянын шыяры экис-жон. Сарыг-Септинч районунч комбинаты августта нийти продукция бүдүрүлгө планын 119,1 хуу, барзааның продукцияны—107,8 хуу кылдыр күүсүлгелер, үшүк кварталдың бүдүрүлгө планын бүгү өртүлүг айы-биле хуусаа бетинде күүсүлгелер дөш социалист чарыш комбинатынч амдылчыларынч ортуунда калыбган. Баа-Хем районга хергелер тугуу мурунда чылдары Кызыл хоорайдан өөрчүп ап келген, а амгы үеде районунч хергелгиле четчир хемчээлгил тугуулуру районунч комбинаты бүдүрүлгө турар апарган.

СЭКП ТК-ның ийне Пленумунун төөгүлүг Бийгырымында айыткан үлүг чаагай соруалдарын амдыралга боттандырып, Совет Тываның 15 чыл оюну байыралында төдөлүг ужураштыр дөш амдылчылар ортуунда калыбтанган социалист чарыштын түнелгиле бүдүрүлгө чери мурунчаларынч улам көвүдөн. Туранынч районунч комбинатында эш Маады, Кызылдың ыштан эт-херекселдер бүдүрүлгө фабрикасында эштер Шара-Хом, Стрельников, Элегестинч шахты орденгиле эштер Маркелов, Монгуш, Тожунунч районунч комбинатында эш Дамыалы, Кызылдың септелге заводунда эш Кубрак, Кызылдың эш I чыгыш АТК-ында чолочалар эштер Эмелин, Боточество болгаш өскөлөр-даа ам 1960 чылдың

СССР-ниң улус амдыл-агылы хөгжүлгелерин чедип чыл планынын ийинги чылынч оңалдызын күүсүлгелерин кийиртир амдыл турарлар. Облестинч чурт үлетпүрүнүң бүдүрүлгелери августунч планын нийти-биле амдыл күүсүлгелер-даа болза, планынч оңалдыларын чамдык бүдүрүлгө черлеринин чедир күүсүлгелер барганын демдөлгөр херек. Чамдык бүдүрүлгө черлеринин колдонуучу боттарында алган бейтерге социалист күүсүлгелерин күүсүлгелерин туржук, августта күш планын күүсүлгелерин бейти чедип ап шыдаван. Чижээ, августта нийти продукция бүдүрүлгө планын Бай-Хаактынч районунч комбинаты күлгө 46,9 хуу, Шагаан-Арыгынч үлетпүр комбинаты—62,4 хуу, Чалаанынч районунч комбинаты—89 хуу күүсүлгелер. Нийти продукция бүдүрүлгө планын күүсүлгелер-даа болза, Кызылдың дараалыга комбинаты, алгы заводта августта барзааның продукция бүдүрүлгө планын чедир күүсүлгелер.

Област чамдык бүдүрүлгө черлеринин августта чедип амдыл-агылы кол чылдаганын чүдө диге, бүдүрүлгө чорудатгаларын механизастаанын, ийинги кураалчыларын бүгү амдылчыларынч, амдылчыларынч күш-ажылчыны бүдүрүлгө бейтирине кичээлгиле күшүлгелеринч улуурту-чуларынын, ында партия болгаш профсоюз организастааларынч кошпаканында болуп турар. Чалаанынч, Шагаан-Арыгынч, Бай-Хаактынч районунч комбинатыны ийне болгаш августта электрэнергиянын ыраатта чедир амдылганы. Үлетпүр комбинаты бүдүрүлгө оңалдыларын чедир күүсүлгелерин турар, СЭКП-ниң Танды, Улуг-Хем, Чоюн-Хемч райкомдарынч, хамарышкан райкомдарынч бажы херекке алганын демдөлгөр херек.

1959 чылдың үшүк кварталынч бүдүрүлгө планын хуусаа бетинде амдыл күүсүлгелерин чедип алчир төлгө, чамдык бүдүрүлгелеринч амдылганынч хөгжүлгелеринч шийтирине чылдарынч, бүдүрүлгө бүдүрүлгө улууртугалын болгаш негелден күшүлгелеринч чер-чегинч партия болгаш совет органдарында негелтинип турар. Бүдүрүлгө программаны күүсүлгелеринч, көдөнүнч амдыл-агылының практиктик дуузын чедир сорулга чурт үлетпүрүнүң бүдүрүлгелеринч, амдыл-агылы черлеринч амдылчыларынч мурунда туруп турар. Бо чурт-тала соругаларын күүсүлгелеринч, амдылчыларынч, мастер, бригадир бүгү улам күжүнч амдылгыны амдылгаш, дүжүт ажаап амдылгынында барган эш-өөрүнч бүдүрүлгө оршун ээнирестипс ужурау.

Бо чылдың үшүк кварталында бүдүрүлгө планынч чедипкиниң күүсүлгелери—СССР-ниң улус амдыл-агылы хөгжүлгелерин чедип чыл планынын күүсүлгелеринч чүдө салымшкын болгаш Совет Тываның 15 чыл оюнга областынч амдыл чондарынч күш-ажылчы бөлгө болу. Квартал планын хуусаа бетинде амдыл күүсүлгелеринч бүгү күжүлгө-тү улаандыралы.

АНГЫЛАП АЖААП АЛЫШКЫН, КҮШ-АЖЫЛДЫ ЭКИ ОРГАНИЗАСТААРЫ ЧЕДИИШКИНИ ШИЙТИРЛЭЭР НОРМАЗЫН ИЙИ КАТАП АЖЫР КҮҮСЕДИП ТУРАР

Тараалаң шөлдерде

БУЛУЧ-ТЕРЕК. (Телефон-биле). Чаа-Хөл районунч «Бурингар» кыда амдыл-агылы эрестигинч тараалаң шөлдеринде августтунч 7 жатталар, амдылгы ажаарында өдө кылган 2 «С-6» комбайннар, тавычларынч бүдүрүлгө бастырып 10 комбайннар ажаап турар.

Колхозчу тараалылар август 3-ке чедир 2600 гектар тараа култураларынч 40 хууунч кестирген, кестирген тарааның 80 чыгыш хууунч амдылгы ажаар арга-биле чоруткан, а тавычларынч чүдө 41 хууунч бүдүрүлгө бастырган.

Ында тарааның дүжүдү бо чылынч база-ла багай эвес болуп турар. Бүгү кестирген тарааның гектар санында ортумаа-биле 15,2 центнер дүжүт ажаап алдынган, а Шанчыда № 2 хову бригаданы 127 гектар сулаңың бир газында-ла 18 центнер дүжүтү ажаап алган.

Колхозчу шөлдер күрүлгелер тараа хүлээп алыр пунктуунче тараа сөөрткен машиналар хүн бүрдө шуужуп-ла турар. Ол колхоз ам 380 тонна тарааны күрүлгө шыгжа-вырында кийрген болгаш бо чылынч нийти-биле 2000 тоннадан ээсш эвес тарааны күрүлгө садарын хүлээнген.

Тараалылар ортуунда социалист чарыш калыбган. Оларынч аразында лафетчиктер Кеден Бай-нынч оол, Монгуш Артедь, Ооржак Хемчик, комбайнерлер Михаил Сун-дуй, Жабырко олар амдылгы хүн нормазын доктаамал амдыл күүсүлгелер турарлар.

Бобкин Георгий Анисимович — Танды районунч «Кызыл партизан» колхозунч мурунчы механизатору. Ол бо чылдың дүжүт ажаап алышкыны мурунчаларынч одурунда чоруп турар. Амдылгы ажаап алышкынын чорудуп турар оң аргаданга ажаап алышкыны эгелденден бээр амдылгы саат болуп анза турушкун болган.

Георгий Бобкин ажаап алышкынын баштайгы хүннеринде совхозтун төп бригаданың «Беларусь» тракторга ийи жатканын көжүп алган, кызыл-тасты тавычалы кестирип турган. Хүнде 17 га норманын оруну-га 20-ден 40 га чедир кестирип азы ийи амдыл норманы күүсүлгө турган. Бир хүн 43 га чедир база кестирген. Август 29-ла чедир эш Бобкин 245 га кызыл-тасты кескен, совхозтун Амгы-Хөл чанында күр чегде № 3 бригаданың көзү, ында хоор-сарыг чинге-тарааны кестире берген.

Чурунта: эш Бобкинның аргадангы чинге-тарааны тавычалы кестир турары. Тырыктыда эш Бобкин.

Фото В. Улюстову.

Тарааны чидирг чокка ажаап алыр

Чоюн-Хемчик районунч «Кызыл тараалы» колхозунч хову шөлдеринде чедип чыл планынын баштайгы чылы — 1959 чылдың чаагай дүжүдүнч ажаап алыр-биле колхозчу амдыл-агылы күжүлгелеринч амдылгыны турар. Тараа шөлдеринде 8 комбайннар, 2 лафетчиктер жатталар, 5 автомашиналар, 8 регелгил айттар болгаш 75 тараалылар амдылгы турар.

Мичалза-даа — тараа ажаап алышкынын баштайгы хүннеринде ортоткан чок, багай бөлөк-кедиг чорук тараанын чидиринч болдурган. Колхозта партия организастааны болгаш колхоз баштаар чери ол четкестерин дарый улуур-каары-биле боттут хемчегиле ап чорутканынч түнелгиле амдылгынынч сөөлгү үеде дүгелден, шыяры экисип турар.

Оң түнелгиле кыда-ла хүннеринч ийинде муң амдыл гектар тараа култураларын ажаап ап, оң ийинде 416 гектар чинге-тарааны тавычалы кескен, бастырган.

Колхозтун Белик-Хавак амдыл-агылы шанынча 100-100 тонна чинге-тараанын арбын дүжүтү көзү, оң күрүлгө складынче аргыла-тынган он-он тонна тараалар үзү-төл чок кийип турар.

Чалача АТК-ынынч чолочулар Потапов 25—30 тонна тарааны Чалаанынч тараа хүлээп алыр пунктуунче сөөртүп, чолочуларынч мурунчу одурунда шыгжарал турар. Шөлде комбайннар амдылгынынч тараанынч шаңкарже сөөртүп турар Кавчыр-оол, Настык олар ийдекейи, амдылгы турарлар.

О. Кривоноз «С-6» деп башкарган комбайнын хүнде 27—31 гектар, а Биче-оолдун башкарганы «С-4» деп комбайн хүн бүрдө 35—37 гектар тарааны ажаап ап, социалист чарыштынч тилекчилери болуп турар. Ол ышкаш мурунчалар колхозтунч шанында болгаш тараа шөлдеринде хей.

Ажаап алышкынын үеинде хову тургаларынч лозун, плакаттар-биле көрүштүг дерип, солун номчулгалары үргүлчү болуп, агиткуулар доктаамал үнүп, тараалылар болгаш механизаторлар чаа солунурын, журналарынч номчуп турар.

Бригадалар, звенолар аразында социалист чарыш калыбрып, тараанынч чидирг чокка ажаап алыр дөш тараалылар күжүнч амдылгыны ажаап турар.

С. СЕРИН-ООЛ.

Күш-ажылчы тиелелгелер

Сүт-Хөл районунч «Ишкын» колхозу (даргазы эш Найдан, парт-организация секретары эш Хуна, нөдө Совет даргазы эш Таспаян) сентябрь 5-те күрүлгө тараа садарын 101 хуу, эйти—101, дүжүтү—133 хуу күүсүлгелер болгаш нийтинч амдылгы сикен бөлөгил-ин 111 хуу, силос салырын 106 хуу күүсүлгелер. Күрүлгө нөдө амдыл-агылы прудуларынч немей дуузаары, мал чемнерин бөлөгил-нэри үргүлчүлүк турар.

Ол-ла районунч Киров аттыг колхозунч (даргазы эш Очур-оол, парт-организация секретары эш Узеке) эр, херезмен колхозчулар күрүлгө тараа садарынч талазы-биле бейтир күүсүлгелерин сентябрь 4-те 100 хуу, эйт садарын 102 хуу күүсүлгелер болгаш пландан амдыл дуузалданы үргүлчүлүк турар.

„МЕЖЕГЕЙ“ СОВХОЗТА

МЕЖЕГЕЙ. (Телефон-биле). Танды районунч «Межегей» совхозу дүжүт ажаап алышкынын болгаш күрүлгө тараа садарын үргүлчүлүк турар. Совхоз сентябрь 4-ке чедир бүгү тараанынч 80 хууунч азы 6620 гектарынч кестирген, а кескен тарааның 84 хууунч ажаап алган.

Күрүлгө тараа дуузаларынч графитик планын 381 хуу, а чылда дүжүт дөш социалист күүсүлгелерин 61 хуу күүсүлгелер (3050 тонна тарааны күрүлгө шыгжарында кийрген). Бир эвес амдылгы ажаар арганы эки ажаапкан болза (кестирген тарааның чүдө 40 амдыл хууунч амдылгы ажаапкан) күрүлгө тараа дуузал талазы-биле социалист күүсүлгелер бүгү күүсүлгелеринч чокшуналы берген турар ийи.

Тараалыларынч аразында комбайнер Владимир Ильин «С-6» комбайн-биле 442 гектар тарааны кестирип, ийи сезонунч нормазын күүсүлгелеринч чокшуналы келген. Василий Романов «С-3» комбайн-биле ам 310 гектар (сезон нормазы 220 гектар) тарааны кестирген. Лафетчик Петр Казанцев 395 гектар тарааны тавычалы кестирген. Совхозтун тараанынч гектар санында дүжүтү 10—11 центнерден куудалайып турар.

Кукуруза силостаарының дүрген аргазы

Танды районунч «Кызыл партизан» совхозу кукуруза силостаарының хей кижик күжүлгө эвес, дүрген аргазынч хергелгил турар. Совхозтун Халды чанында чаагай кукурузанынч тракторист М. Коротов биле комбайнер В. Доминскийнч аргаданга кестирип турар. Кукурузаны оң чанында трамшлга силостат турар. Автомашина-биле анза өкөлгөн кукурузанынч тракторист А. Кымысов болгаш Хову-Амдыл бүдүрүлгө-зинден ажаап алышкынынч амдылгыны дуузалып келгенер А. Горшков, В. Воробьев, В. Зазулин олар кончук дүрген дүжүлгү турарлар. Машина кырында нөгөн массаны дүрген дүжүлгүлөр аргазы мынчалык: чинге ыштарынч сымырган дөш-ми-биле-даа, хендир-биле-даа ара-

бир талазында хендирлендир туруп-тарга өске талазында турган тракторга багдан чинге демиринч бир кижик огарынч кестирип октап бээр-ге, машинада нөгөн массанынч кырынч амдылгында, оң алаанда шаарам ыштың кыдында ыдыртып-лаш, машинанынч согу куузулунч дүжүлгө трамшлга силостат турар. Автомашина-биле анза өкөлгөн кукурузанынч тракторист А. Кымысов болгаш Хову-Амдыл бүдүрүлгө-зинден ажаап алышкынынч амдылгыны дуузалып келгенер А. Горшков, В. Воробьев, В. Зазулин олар кончук дүрген дүжүлгү турарлар. Машина кырында нөгөн массаны дүрген дүжүлгүлөр аргазы мынчалык: чинге ыштарынч сымырган дөш-ми-биле-даа, хендир-биле-даа ара-

эйн ырадыр кошкан, машинанынч кырында чаа салып алыр. Комбайнныч хоолойында төгүлгөн нөгөн масса оң кырында төктүр. Ону чүдүргөн машина силос огарынынч

Чурунта: машинада нөгөн массанынч тракторист Кымысовтун чинге демир-биле огарже андара тыртып турары.

Фото В. Улюстову.

СССР-ниң Камгалал Министрининч ДУЖААЛЫ

1959 чылдың сентябрь 2. № 261 Москва хоорай.

Шериг албанын эртирерининч доктааттыганын хуусааларын эртирген шериг албанынчларын СССР-ниң Чпсектиг Күштеринден халаар дугайында болгаш шууг шериг албанынга ээлчегил келдиришкын дугайында.

Бүгү-нийти шериг күлгелгиле дугайында Хоойлуга дүжүтүлүг аужаары болза:

1. Шууг шериг албаны эртирерининч Хоойлуга доктааттыганынч хуусааларын эртирген солдаттарын, матростарын, сержанттарынч «олгаш старшиналарын Совет Армиянын, Шериг-Далай Флотунун, кылгаш болгаш ийинги шериглеринч хүрөөсигинден запасче халааштырар.

2. Бо дужаалың 1 чүдүлгө айттыганынч шериг албанынчларынч халааштырар-биле холбоштор, келдиришкынден чингелде болгаш солгаарадымшкын алдыр арга чок, 1940 чылда төртүтүнгөн хамзааталарын, а ол ышкаш келдиришкынден солгаарааткан хуусааларын эртем болгаш чачтыгы шууг шериг албанынч эртир турар келдиришкынч ыштык хамзааталарын Совет Армияга, Шериг-Далай Флотунга, ачылгаш болгаш ийинги шериглерге шууг шериг албанынч эртирер-биле келдирир.

3. Дужаалың бүгү ротааларга, батареаларга, эскадрондарга болгаш корабльдерге чараар.

СССР-НИНЧ КАМГАЛАЛ МИНИСТРИ СОВЕТ ЗВЛЕЛИНИНЧ МАРШАЛЫ Р. МАЛИНОВСКИЙ.

ПОЛЬШАНЫНЧ ҮЛЕТПҮР ДЕЛГЕЛГЕЗИ МОСКВАДА АЖЫТТЫНГАН

Польша Улус Республиканың үлетпүр делгелгези Москвада културалыг болгаш дыштанылгының М. Горький аттыг Театр паркында сентябрь 4-те байыралдыг байдал-биле ажыттыганы.

Польша Улус Республиканың Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы болгаш делгелгениң хүндүлүг комитетинч даргазы эш Ю. Циранкевич, эштер А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, А. И. Кириченко, А. И. Микойн, Н. А. Музигин, Н. А. Суслов, Н. С. Хрушев, А. Н. Косыгин олар павильондарынч бирөөсигинч ажинде тургузуп каан ийинде 14 шах турда үнүп келгенер.

Бүгү-эвилелдинч салгы палатазынч президиумунч даргазы М. В.

Польша аалчылар Москвада

Польша үлетпүр делгелгезинч ажалдарынч кийиргиле Польша Улус Республиканынч чазас төлгө-лери ЦУР-нуң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Ю. Циранкевич баштадыр сентябрь 4-те Москвада кел-

Нестерев польша аалчыларга изиг байырынч чедиргеш, СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущевка ош берген, ону чылганынч ийи адыш чаксаашкынынч-биле утказан.

Совет Звелелиниң болгаш Польша Улус Республиканынч амдылгы чондарынч быжыг сеткилдиг ханынчынч найырал холбоштырып турар деп Н. С. Хрущев чуталган. Ол найыралды бистик чурттарымынч улустары ыдыктыгынч ыдыктык кылдыр камнап турар болгаш доктаамал хөгжүдүп турар. Сөөлгү үеде даштыкы чурттарымынч делгелгелерин Москвага улам улаа-дараа организастап турар апарганынч сеткил ханынчкыны-биле демдөлгөр бис.

Польша аалчылар Москвада

Ю. Циранкевич-биле калы даштыкы херектер министри А. Радзкий, чинч үлетпүр министри Э. Станиславский, ийинги салгы министр М. Леш болгаш оом-даа өскөлөр келген.

(СЭТА).

Совет Звелели база бодунуң делгелгелерин хей-хей чурттарда организастап турар. Ол кончук эки херек. Бисте ам алгаш кал даштыкы делгелгелер ажыттыгылаан. Олар бот-боттарында делгезинч чүдүлгелеринч шыярынынч, бүдүлгүнч талазы-биле ылгалып, аны-бүрү экономиктиг системаларынч төлгөлдү турарлар. Мичалза-даа ол бүгү делгелгелерде ийинги бир чутула он-за чүдүлү бар—олар шуптуз экономиктиг болгаш културалыг харыл-азаларынч быжыдырында, улустарынч аразында бот-боттарынч эки бил-диринге болгаш чоокшалажырынга ийинги берип турарлар. Мичаарга чер бөмбүрөөсигинч бүгү чурттарынынч улустарында бүгү делгелгелер тай-бынынч болгаш найыралды быжы-лаарында артык чутула болгаш солгаарадымшкын чок сорулга амгы үеде чок деп Н. С. Хрущев чуталган. Польша үлетпүр делгелгезинч ол чаагай сорулгага баран болур дээринче бүтүрүп турар бис.

Польша үлетпүр делгелгезинч улут чедипкиниң болурунч түнелгиле Н. С. Хрущев бүгү сеткилденде кү-зөт.

Оң соода Польша Улус Республиканың Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Ю. Циранкевич чуталаан, ону чылганынч чылын-биле утказан.

Польша улус үе-шакты хей эр-тирбөөн болгаш эрге-чагырга күш-ажылчы чонунуң холунда туруп турар Польша дайынның үрөт-өөшкүн-нерин чүлгө каттап тургузуп турар чүе эвес, харын база чүе-чүе чылдардагы хожундагы турган чүдүлгелерин алып тилеп, аграрлыг чурт-тургаларынч улам-ла сайырангай индустриалчы-аграржы күрүлгө болу берип турар дээринч бо делгелгелер сизилер көргүзүп турарымынч бистик үлетпүрүстүн 15 чыл ийинде чедипкиниң херчелен турарлар деп ол чуталаан. Шаанза Польшанынч каян-даа бүдүрүп үн-түрүп көрбөөн муң-муң барзааннар, бистик күш-ажылчы он беш чылдымынч үрө-түнелгилеринч бистик бо үлетпүр делгелгезинч совет улус болгаш хамыктынч мурун-да Москваның хей-ийингиле көрүп болураар.

Оң соода эш Циранкевич делгелгени айттыганынч деп чараан. Польша Улус Республиканынч болгаш Совет Звелелиниң гимнилерин чалгылаштып үнүп, Ю. Циранкевич делгелгенинч демдөн Н. С. Хрущевтун херезинч калап берген. Эске хүндүлүг аалчыларга база демдөлгелер бертилген.

Ю. Циранкевич калымынч үе кезипкеш, делгелгени көрүлгө аалчыларынч чалаан.

(СЭТА).

Профэвилел организацияларының отчёт-соңгулдаларын организаствыг чорударынче

Бо чылдын ийги чартындан эдилер чылдын эгезинге чедир об- ласка профэвилел, профэвилелдер организаторларының, фабрика-завод, чер-чер комитеттеринин, ажилчы, шинчилел, тулут, болуктер болгаш адырлар комитеттеринин отчёттары болгаш соңгулдалары болгулап эр- тер.

Профэвилел организацияның отчёт- туу үези, ылангыла 1959 чыл онза чутула болушкунар-биле демелет- тетинип турар. СЭКП-нин XXI съездинин, СССР-нин профэвилел- деринин XII съездинин, СЭКП ТК- нын июль Пленумунун болгаш ВЦСПС-тин II Пленумунун төөгулүт шинтирлерин амдыралга боттап- дырар херекке бистип чурттуустуң ажилчы чоннары, оон иштинде Со- вет Тыванын ажилчы, албан-халк- чылары, инженер-техниктер ажил- дакчылары, көдээ ажил-агыйын ажил-ишчилери болгаш профэвилелдер организациялары областың иртия организациязының ууртулазы-биле чамдык эки түнделерин чедип алган.

Бо чылдын 8 айларының дургу- нда улестирүүнү, транспорттуң бүтү бүдүрүгелерин планирны ажыг күтүскүзүл. Тыва область Хакас областы-биле, Кызыл хоорай Абакан хоорай-биле социалистич- кий алыштык болгаш районнар, бүдүрү- гелер, совхозтар, колхозтар арасында социалистич чарыш калбарган. Хүлээгелерин күтүскүзүл уур- делер хынажар, дуржулга солчу- р ажилдар үргүлүч чоруу турар.

Ам болур отчёт-соңгулдалар кам- панияның үезинде профэвилел ор- ганизациялары болгаш оларның уур- туучулары Совет Тыванын 15 чы- лында, Октябрьнүн социалистич Улут революцияның 42 чыл ону- нун бүтү улусту байырлаганга тө- лөпиг ужуражыры-биле бүдүрүгелерин күтүскүзүл болгаш ажыг күтүскүзүл дээш социалистич чар- ышты улам-на калбартырыңар, оңу ууртуурун экижидеринче кичээниң күштелдирер ужурулут.

Эрткен чылдын отчёт-соңгулдалары профэвилел организацияларының хой кезинге бедик демелет эртки- лөөн болгаш чаз составтарга бүдүрүг ажил-ишчи эштерин соңуп алгы- лаан турган. Чижээ, область типо- графиясында месткомунуң даргазы Жаров, күрүне албан черлеринин профэвилелнин Овур райкомунуң даргазы Сапрыкин, № 2 АТК-нын месткомунуң даргазы Зуб- кова, шахта эргелелинин месткомунуң даргазы Чуйков ышкып өске- даа эштер багай аяс ажилдааннар. Ындыг болза-даа чамдык бүдүрү- гелерге отчёт-соңгулдаларын эрти- рип турла улут частыгдары база болгулаан. Даарынылга комбинады- ла, мебель фабрикасында местком- нар даргаларына ажилга инципа- тива чок Павленко, Кондрашев оларын сонган, а Кызыл АТК-ында бадылашкыны дараазының хү- нүчкө шилчидип, бадылашкын хаарзаан пехтерге чедирип, тус- туу профэвилел кекжигүнеринин ба- дылаашкынын ажилдап турган черлеринге ап турган, бо чорук профэвилел демократизацияны чүрү- мулга канчар-ча чүдүлөшпес.

Отчёт-соңгулдалыг хуралдарын,

конференцияларын белеткээринин болгаш чорударының үезинде эр- тен соңгулдаларга болдунган час- тыгларын катаптайын, илеткел- ди баш уур белеткээр, ол ажил- дарга калбак активти кириштире- ри, чаз составты шын шилип алы- ры, четпестерин дутайында шү- гүмчүлелди болгаш бот-шүгүмчү- лелди калбартыры, профэвилел де- мократизациянын принципни, профэ- вилелдер организацияның соңгулдала- рының талазы-биле инструкцианы шыгыны сагып боттадырары чу- гула.

Культура-чырымдышкын албан черлеринин, бот-тыныгын уураң чүүл, күш-культура болгаш спорт, камгаланылга болгүнеринин, док- тамаал ажилдаар бүдүрүгелер чөвүл хуралдарының, чартылга болгаш чогаадыга нийтиледеринин, ком- мунистич күш-ажыл бригадалары- нын ажилдары, профэвилел кек- жигүнерин хандыдылга, кекжигү алы- ырынын хавырдызы, социалистич чарышка ууртуула болгаш өске- даа айтырларынын илеткелге тодаргай чырыдары чутула.

Отчёттарын болгаш соңгулдаларын обласка бо чылдын сентябрь айдан келер чылдын март айга че- дир чорудар, тодаргайлаарга, профэ- вилелдер болгаш профэвилелдер ор- ганизацияларының отчёт-соңгулдала- рын ноябрь айга чедир, цех ком- итеттеринин болгаш профбюролар- нын — ноябрь 15-ке чедир, мест- комнарның, ажилчы, шинчилел, тулут комитеттеринин, профкомнар- ын, эвилелдер райкомнарның — декабрь 15-ке чедир чорудар. Ол хуралдарга месткомнуң отчётун, ревкомсияның эдеринин илетке- лин дынап чугаалажыр, месткомну болгаш ревкомсияны, а ол ыш- каш профэвилелдеринин район кон- ференцияларына талаларын соң- гутур. Конференцияның азы хурал- дың соңунда организаствыг хурал-

ды ажиткаш, дарганы, оон оралак- чызын, казначейини соңгуур, профэ- вилел ажилының адырларының аайы-биле доктаамал комиссиялар- ны тургускулаар.

Профэвилелдеринин адырлар аайы-биле обкомнары, райкомнары, даг экспедициянда болуктер ком- ители, рула, тулут комитеттери болгаш фабрика-завод база ажил- чын комитеттери болза отчёт-соң- гулдалыг хуралдарын улус ажил- агыйын хөгжүдеринин чели чыл планын чедипкинин күтүскүзүл- че болгаш ажыг күтүскүзүл ажилчыларын, албан-халкчыларын болгаш профэвилел кекжигү- неринин чогаадыкы идеякенин ылаптыг мобилизаастар ажил-ишчи шынарлыг эртирер хемчеглерин ам- дыгааштан белеткээр ужурулут.

Бүтү профэвилел организацияла- ры профэвилелге кекжигүнерин хандыканынын, дамыр хавыр- дылазынын үчүттарын доктамаал ажилдаар бүдүрүгелер чөвүл ху- ралдарының, чартылга болгаш чо- гаадыга нийтиледеринин, комму- нистич күш-ажыл бригадаларынын, эштин суутарынын, улусту эки- тура дружиналарынын ажилдарын, шөф ажилын болгаш өскелерин-да баш бүдүрүгелерин чүдүлөшпес тур- ы чутула.

Профэвилел организациялары бол- гаш оларын ууртуучулары отчёт- соңгулдаларга белеткел ажилдарын болгаш оларын чорударын партия организациязының хүн бүрү прак- тиктиг ууртуулазы-биле боттап- дырар. Бо чутула кампанияны пар- тия организациязы эки ууртуу турган черлерге отчёт-соңгулдалар организациязы эртер, чаз составка буюлут ажил-ишчи кижилер соң- гуттуурган турар дээринге чигинип турбас.

Н. НАМАЙ,

Профессионал эвилелдеринин областы чөвүлелин даргазы.

Шлерээн четпестерни чайладыр

Чаз-Хал районнуң чоокта чаз бол- ган партия активинин хуралына СЭКП Топ Комитетинин июль Пленумунун ажилының түнелерин болгаш районнуң партия организа- циязының сорулгаларының ага- ында айтыртык чугаалашкан. Кү- рүнеге айт, сүт, дүк белеткээринин чартык чыл планын районнуң кол- хозтары чедипкинин күтүскүзүл. Бо чылдын баштайгы чартында эртен чылдын ол үезинде дешир- гелик бурзундан 280 кг хой сүт алылган.

Ленин атыг колхозтуң ажил- агы күтүскүзүл районнуң өске колхозтарында дээр болган. Күрү- неге сүт сазарының чыл планын ол колхоз 104 хуу, дүктүн 106 хуу күтүскүзүл. Мал чегинге силос салырынын планын чотугуру өйүл- де 101 хуу күтүскүзүл. Күрүнеге айт белеткээринин чыл планын ам доо- зар чеккен. Тулут болгаш артыг бүдүрүгелерин өске-даа адырла- рында байдал база багай аяс.

Бригада август 15-ке чедир айт болгаш дүк бүдүрүгелерин колхоз- ка 1 миллион 900 муң рубльдин орулгазын киргел.

Бо чылдын бригаданың чайлагла- рына кажан-даа көтүлгөзүл дендин ымыраалыг чай болган. Ындыг бол- за-даа малчыларның күжениш- кинин ажилдаанын түнелеринде малдын кемиртилгезин эки чорут- кан. Бригадада бо чылдын 8000 центнер ситенин белеткээр колхоз- ту бүдүрүгелер планында көрдүгүн. Оон 7024 тонназын малчылардан тургустунган бригада август айның 25-ке чедир белеткел. Ол медээге малчыларын кыштагызынын ча- нында белеткелтирер мал чемнери кирбенин демделээр херек. Олар- ның киж бүүрүл-де 2 тоннадан азыш аяс ситенин белеткээр деп хүлээлгенин алганнар.

Хойжулар ам кыштаглар септе- лезинге кирген. 2800 баш хой киж бүүрүл 7 чаз кажаларын тут- кан. 1000 баш хой кирер 2 кажа- лың ылажын кезип белеткел. Хой- жулар Тыва автономнуг областың 15 чыл оюкта чедир кыштаглар

Районнуң ажил-агый, культу- ра тургузушкунда амгы байдал СЭКП Топ Комитетинин июль Пленумунун негелделерин ыракта хан- дырып шыдаарын турарын партия активинин хуралы демделгел. Кү- рүнеге айт белеткээринин чыл пла- нын район чүгө 49,6 хуу, дүктүн 86,3 хуу күтүскүзүл. Ол ышкып ниничинин малын эстүер, оон уксаа- зын экижидер айттыг база эки өскө болуу турарын хурал илерет- кен.

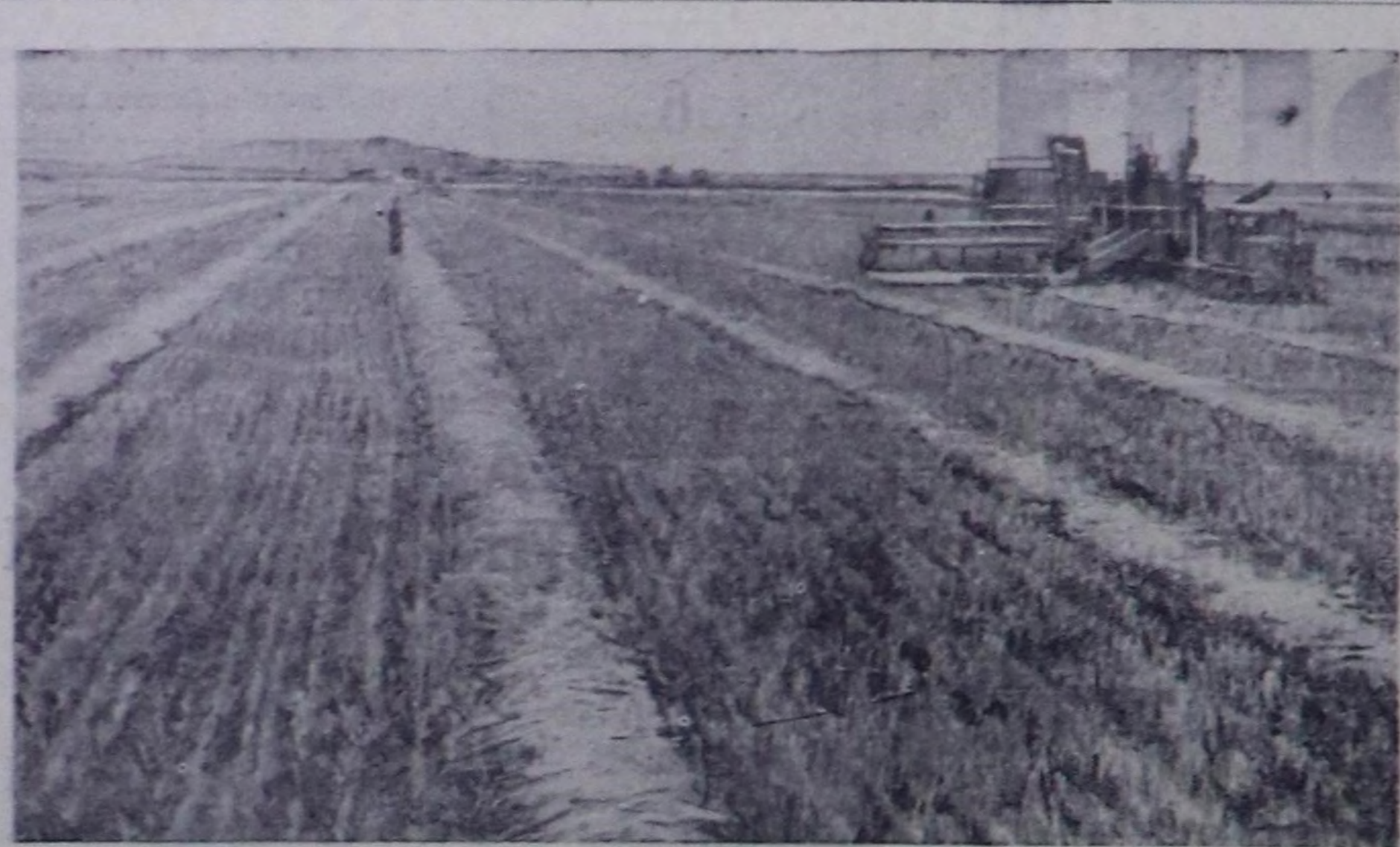
Кандыг-даа ажилдын чедипки- нинин болуру анаа хынамчалыг белеткелден болгаш организациязы ууртууладан улут хамаарып. Ын- дыг негелде районда четпес тургу- стунган. Сиген белеткээринин планы август 25-ке чедир чүгө 77 хуу, а силос салышкынын 53 хуу күтүскүзүл. Хой агарлаашкынын сеп- тазынын 10-да доозар турган, а бо хүннерге чедир чүгө он муң хой агарлаашкынын, ол дээр агарлаар хойнуң чүгө 30 хуузу.

Районнуң колхозтары машини техника-биле улам-на хандырылган турар. Ындыг турбуже ол үезини элти камыг эдилер, бүдүрүгелер чөп ажиткаш айттыг база четпес тургустунган. Чаагай дүктүтү кыс- ка үеде чидирг чөккө ажап алып бүгү агарлар бар турбуже, белет- келдин кошпаанан ол чутула кам- панияны дыка хожудуп турар. Тере- нын, Булак, Кемээ болгаш районнуң өске-даа шлдеринде комбайндар дүшкен таралар ол-шкы шаңыраа буудалыг, трелип турар.

Күш-ажылдын организациязы ба- гай, кижилер, кадрлар-биле ажил четпес. Партия-и-организациязы болгаш масса-политиктиг ажилды амгы негелденин деширине бедидер чу- гула. Илерээн четпестерин дарый чайладыр дээш боттуу хемчеглерин алмыр негеттинип турар.

М. КАВАА-САРЫГ,

«Шынык» корреспондентин.

Колхозчу кадрларны быжыглаар

Улут-Хем районнуң «Чудураа» көдээ ажил-агый артелиниң баш- таар чери болган партия организа- циязы бригадирлерин, ферм эрге- лекчилерин, механизаторларын кол- хоз бүдүрүгелерин быжыглаар та- лазы-биле чамдык хемчеглерин ала- ган.

Колхоз техникумы болунга салып алганы-биле хойбаштыр хову ба- гаш трактор бригадаларын катты- ытыгаш, чамгыс айт хову-трактор бригадаларын тургустан. Колхозта ам ийн ындыг бригада бар. Колхоз- туң тарылга шөүлү база техника көвүдээни, ол ышкып тарылга шөлдөрүнүн арасы ыраан барымдаа- лааш, эң шымак бригадирлерин тоңуулаан. Бүтү техниканы эди- лелен, оларын септелгезин ха- рымылаар тускай механик база бар.

Хой ажилының мыймыг бол- мал фермаларының эргелекчилерин- ге мал ажилының талазы-биле тус-

кай эртемниглер Гворон, Базыр-оол болгаш оон-даа өскелерин быжыг- лаан. Олар боттарының хары- лаан участоктарында ак-сөтүмдүг ажилдап, ажилдын үрө-түңелги көртүзүп турар.

Индыг болза-даа колхозчу кадр- ларын чамгыс ажилга доктаамал быжыглаар, ук ажилга оларынч мергежили бедидер талазы-биле колхоз баштаар чери чотугуру сагыш салышкынын илереткел, азыр бир кижини ажилга тоңуулааш, ол кижини улаатпаанда халаар, оон орунуга база бир кижини тоңуу- лаар, оларын ажилының түнел- ин кырбес, олардан шыгын не- гелде салбас чорук азыш аяс.

Ындыг сайгарылга соода хой улаа санаашкын ымыр, ажилга шаптыгтыг чорук болганчок-ла таварып турар. Чижээ, улут ме- ханик кыдыр Пашенин деп кижини айда 1500 рубль шалың төлөп бээр деп хүлээп алган. Ол Паше- нын колхозка дуза чедирер хамаа- чок, колхозтуң «Москвич» деп чаз машиназын үрей мунуп кааш, анаа-да арыг чаагай үнген. Оон соода улут чолаачы К. Кенденин механиктелип каан. Келден ол ажилга чүгө 10 хонук ажилдап чорда ону халааш, № 1 хову бри- гадазынын бригадир турган Д. Даг- балдайын механиктелип каан. Бригадирлер кижини тывылабын ба- ла-да 10 ажит хонганда халаан ферманын эргелекчилер И Пучу- лаанын хову бригадазынын бригади- ринге тоңуулаан.

Оон-биле чергелештир скар эргелекчилерин, кладовщиктерин, поварадары, малчыларын халап солгуур чорук база азыш аяс.

Комбайнерлар, трактористтер, чо- лаачылар ам-даа негеттинип тур- турар. Ындыг турбуже оларчы баш бурунгаар өөредип, белеткен алып ажил чоруттуунайн турар.

Болхозта бүтү-ле бригадирлер,

фермалар эргелекчилерин, ол ыш- каш зоотехниктер, агрономнар бе- лиз дуржулгазын азыш, аныак ки- жилер болуп турар. Илчигаш кол- хоз баштаар чери, партия органи- зациязы оларга практиктиг дуза- ламчы көртүзүп, оларын ажилга улам быжыглаары негеттинип ту- рар.

Д. ЧАМЗЫРЫН.

АВТОЛАВКА

Сүт-Хал районнуң автолавазы- нын салгымы П. Санникова дү- жүт ажаадында болгаш мал чегиниң белеткелинде колхозчуларын, механизаторларын хүн бүрүнүн ке- ретлеп барааннары-биле эки хан- дырып турар. Автолавка хаб, чи-

Культура бажынынга

Чоокта чаз Тожу районнуң Тоо- ра-Хем суурунун Култура бажы- нынга Тываның дмд, литератүра болгаш төөгү эртек-шинчилел ин- ститудунун ажилдакчыы Л. В. Гребнев «Тываның эртен төөгү» деп темага хамаарыштыр созуу лекцияны болкаан.

Анаа олуршканнар Тываның төөгүгө хамаарыштыр ссугу- гаан айтырларын салып, лекция- нын билдигер болгаш эки ном- чуттуганынга өөрүп четпегенин илереткенер.

С. САЯН.

ДАЛАЙ АДААНДА ЧЕРНИ УТТЭЗРИНГЕ ТААРЫШТЫРГАН ХЕРЕКСЕЛ

Азербайжан ССР. Бакуда далай дувунде ийден алды чартык метр ханы черлерин шинчилеп үттээри-биле тускай салдап чоруур быжыглаашкын херекселни шепер көрүп турар. Ол болза үпчү бодун демилген кылган, эшитп чоруур ортук. Ынчаарга ояа алаан- да ону көдүрер херекселдер бар, а кырында шөүлү 500 дорбелани метр делгем. Ында далай дувунде черин үтпө өөрүмнө суурталыг херексел, анаа эргежок чутула дериг-херекселдер болгаш чурттаар черлер база бар. Далай дувун үтпө өөрүмнө доокан соода ояа алаанда суг долдурган савалардан суги то сорулур кааптарга, кы- мал ортук суг кырыга салдап үнүп кээр болгаш өске черге сөөрткел чоруурга белен апар.

Ол эшитп чоруур ортуктуку Бакунун судно септээр заводу «Гипроморфтин» институтунун төлөвилелин буютар кылып тур- гускан.

Чурукта: шенелде кылар черге далайны эшитп чоруур орту- дуун сөөртүп бар чоруруу.

Фото Г. Мочейкин.

СЭТА-нын фотохрониказы.

Ыраккы О. Шынааның малчынардында

Танды-Уула тайгаларының өвүр- чарынын мурун-биле Тес-Хемини барын талазын дургаар Тес-Хе- раа четпес кара таар өртүт хову- лары чатылып чоруткан. Ол хову- лар барын талазе кагалар О. Шы- нааның делгем деширээри он-он километр шөүлү чорутар. Ленин атыг колхозтуң төвү Теректиг-Хем суурдан О. Шынаада колхозтуң мал ажилының бригаданын төүтүг чедир 90 километр, эң ыраккы едараарга чедир 120 километр.

Колхозта 40 муң баш хире ма- лының хой кезин О. Шынааның делгем едараарында малдан турар. Ында ам 20 муң 700 баш мал бар. Оон иштинде хойлар 15 муң 600 баш. Бригадада 135 малчынар ажилдап турар.

Бо чылдын ийги кварталында мал ажилынын продуктуларын бү- дүрерин болгаш белеткээрин көвү- делер дээш Сибирь зоназынын чар- ыжында тилектик болган бистин обласка РСФСР-нин Министрлер Че- вулелинин шалгыр Кызыл тутук тывысканы ошмаачыларын чаз- ча чедипкинерже сорул кирген.

КУРУНГЕ ХОЙ ДУКТУ, ЭТТИ

БЗР ДЗШ

О. Шынаада мал ажилынын бри- гадазы 1959 чылда артылган күрү- неге садар 504 тонна эдинин 315 тонназын, 50 тонна дүктүн 23 тон- назын бээр бүдүрүгелер планында көрдүгүн.

Малдың баш салын эстүер бол- гаш оон продуктуларын бедидер хе- рекке боттарының төлөпиг салы- шышкынын кирип турар мурун- чы малчынар бригадала хой. Хой- жу Д. Никити 315 хойдан 315 хой- ганын, Шанды-оол 313 хойдан 314 хураанын, Ш. Арамба 95 өш-

пүдөн 108 анайын, чылгычы Норбу 112 худуну камгалап алып пла- нын тургаш 116 худуну алган.

Хайнак болгаш тус чериниң кош- карларын каларып турар комсомол- чу хойжу Д. Кара-оол баштайгы кыргыздала эң бедик түнелди че- дил алган, азы 140 кошкарларын бирөөзинден ортуула-биле 3,6 кг дүктү алган. Бир харыг хайнак хойлар каларып турар хойжулар Ш. Барыш, Х. Сакты, Амырбей олар боттарына быжыгалан хойла- рынын бирөөзинден-не 1,6—1,7 кг дүктү алганнар.

Бригада август 15-ке чедир айт болгаш дүк бүдүрүгелерин колхоз- ка 1 миллион 900 муң рубльдин орулгазын киргел.

Бо чылдын бригаданың чайлагла- рына кажан-даа көтүлгөзүл дендин ымыраалыг чай болган. Ындыг бол- за-даа малчыларның күжениш- кинин ажилдаанын түнелеринде малдын кемиртилгезин эки чорут- кан. Бригадада бо чылдын 8000 центнер ситенин белеткээр колхоз- ту бүдүрүгелер планында көрдүгүн. Оон 7024 тонназын малчылардан тургустунган бригада август айның 25-ке чедир белеткел. Ол медээге малчыларын кыштагызынын ча- нында белеткелтирер мал чемнери кирбенин демделээр херек. Олар- ның киж бүүрүл-де 2 тоннадан азыш аяс ситенин белеткээр деп хүлээлгенин алганнар.

Хойжулар ам кыштаглар септе- лезинге кирген. 2800 баш хой киж бүүрүл 7 чаз кажаларын тут- кан. 1000 баш хой кирер 2 кажа- лың ылажын кезип белеткел. Хой- жулар Тыва автономнуг областың 15 чыл оюкта чедир кыштаглар

септелгезин доозар дээш ажилдап турарлар.

Мал чемнери белеткээринге идея- кейлиг кирип, кыштагашкына белеткелди улагерлиг чорудуп турар Д. Санаа, С. Санаа, Намыч-оол Мурзукай ышкып мурунчалар бри- гадала бар. Маланга хойжу С. Са- наа бодунуң ийн кыштагларын бирөөзинден септелгезин доокан, кыштаглар чанында 10 тонна хире ситенин белеткел алган.

Хойнуң агарлаашкынында 8 ха- чылыг агрегат ажилдап эгелгел. Кыргындан дүрүн доокаш, хой- ларын тарып боозадырын эгелээр деп турар. Хой тарылгазын чоруду- Үш пунктуларын дериг-херекселде белең. Ол чутула херекти эрти- рер үш кижини белеткел.

Ол пунктуларда септелге ажил- дары дооступ турар. Оларга 3000 баш тыва хойларын айт уксаанын нарын дүктүг кошкарларынын үрө- ин-биле тарып боозадыр. Август 15- тен сонгар 16 кошкарларга негел- де чемнери берип турар. Кыргыда пунктуларының график-планын ажилдап кылган. Хой тарымын сентябрь 25-ке чедир доозары пла- нда көрдүгүн.

О. Шынаа бригадазы дүк сазары- нын-даа, хой бүрүгелер алып ор- тумак кыргыздалында-даа планын күтүскүзүл. Ам-даа 6 тонна дүктү садар дээш 4000 баш ажит хойла- рын агарлар. Эйт дуураарынын чыл планына кириштир ам-даа 36 тонна этти садар. Ону семпртаг кадарып турар 1400 баш иртерин сазарынын күселин-биле күтүскүзүл.

ХОЙНУҢ УКСААНЫН

ЭКИЖИДЕРИ КОЛ СОЛУГА

1956 чылдан эгелеп Ленин атыг колхозка хой малын уксаанын эки-

жидер талазы-биле ажилды эгелгел. Тус чериниң хойларын айт уксаа- нын нарын дүктүг кошкарларынын үрө- ин-биле тарып боозадыр ажилды чорудуп турар. Ол ажил чамдык киж түнелерин берген. Ындыг болза-даа ол чутула херек ышкып оожум чоруп келген. Чижээ, 1956 чылда тус черин 2500 баш хойла- рын айт уксаанын нарын дүктүг кошкарларынын үрө- ин-биле тарып боозаткан. Ынчалзажок он алыгын түнелди ышкып чегенчип бичип болган, азы чүгө 360 хайнак хура- ганнар алылган. 1957 чылда 2649 баш хойларын тарып боозаткан. Ол ажилды четпес чорутууларынын тү- нелдинде 629 хайнак хураганнар чедир алылганнар. Эрткен чылда байдал оон экижидер туржук, харын ыракта дора болган. Бүтү тарып боозаткан 3614 баш хойлардан 1269 баш хайнак хураганнар чедир алылганнар. Ол четпестерин чыл- дагыны болза хой ажилын сайзы- радирнын зоотетериниң хем- чеглерин четпес чорудуп турарында болгаш хой тарып боозадыр кампа- нияны чыл бүрүдө харысалга чөк чорудуп келгенде.

Нарын дүктүг хой ажилын сай- ырадыр талазы-биле ажилдын мында куду денелде тургустун- ганын мындыг чиктенер көрүп болур. Дүк бүдүрерин көвүдүрер херекке ошмаачыларын кожалары — өвүр районнуң «Торгалыг» колхозу- ны хойжулары чыл бүрүдө улут чедипкинерлиг болуп келгенин билдинтер. Чижээ, бо чылдын бир- ги кыргыздалында ошмаачылар- ның кожалары хой бүрүгелер ор- тумак-биле 2550 грамм дүктү алган болгаш күрүнеге дүк сазарынын чыл планын июль айла-да ажит күтүскүзүл. А. О. Шынааның хойжу- лары бо чылдын хой бүрүгелер ор- тумак-биле 1,7 кг дүк кыргыз

планын ам-даа күтүскүзүл, а ол көртүзүг чартык чылда 1,4 кг бол- ган. Ол чиктенер чотугу түнелди кылыры чүгө ошмаачыларга аяс, харын Тес-Хемини бүтү хойжула- рынга хамаарып.

МАЛЧЫНАРНЫ ЧӨПТҮГ НЕГЕЛДЕЛЕРИ

О. Шынааның хойжулары чайгы үеде болгаш чайлаглаарлар. Бригада төвүн долдурар алаан хой аалдар чайлаан. Ол чорук чайгы үеде мал- чылар ортууна масса-политиктиг ажилды чорударына дыка таарым- чалыг болуп турган. Оларга бесед- лар организациязы болгаш солгу- нар тарылгазын багай аяс тур- гускан.

Чайын аалдар ол хире чок тур- да-да бригада төвүгө алаанын негеп турганы кымыз бузууру ор- ганизаастаан. Бистин колхозта- рымыста негеттерин агарып эки практиканы — малчынар хүвүн мында эртирбенин турар.

Бригада төвүгө кам чуртталга бажынары бар-даа болза коостора чок. Бригадир болуун бажында ажилдап өрар. Чунар бажыт бичи- чок. Малчылар чайын бригада төвүнүн чоогунга чуртталга турган бенин чувар бажыга кирер арганы албааннар.

О. Шынаада 49 өрөгелерин кыштагында бажынын кижилер барык чөк деп сөзгөн болур. Хойжу С. Санаа ийн мында-даа- рында ийн чуртталга бажынарын тулап алган. Бо чылдын малчынар боттарынын эгелгекти сазалы-биле 4 чуртталга бажынарын тудурун шинтирлгел. Ага чедир чүгө бажынын ажилгаала алыртен. Эскелерин кызын белеткен алган. Бо чылдын О

